SEKES

Lausunto

14.5.2018

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

HE 35/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Suomen Elinkeino- ja Kehitysyhtiöt SEKES ry:ltä asiantuntijalausuntoa alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. SEKES kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää seuraavaa.

Kehitysyhtiöiden rooli elinkeino- ja kasvupalveluissa

Kehitysyhtiöt ovat kuntien omistamia, vapaaehtoisista tarpeista syntyneitä yhtiöitä, jotka edistävät alueen yritysten kasvua sekä kilpailukykyä ja siten vahvistavat alueen elinvoimaa. Kehitysyhtiöiden yritysneuvojat kohtaavat laajasti erilaisia asiakkaita (SEKES-verkosto työskentelee vuosittain noin 30 000 yrityksen kanssa), arvioivat asiakkaiden palvelutarpeen ja vastaavat oman palvelutarjontansa ohella yritysten ohjaamisesta sekä yksityisten, että julkisten palveluiden käytössä. Asiakastarpeen sekä julkisen ja yksityisen palvelutarjonnan väliin asettuva välittäjärooli lähellä asiakasta on yksi kehitysyhtiön tehtävistä osana kansallista yrityskehitysjärjestelmää.

Kasvupalvelu-uudistus ei vaikuta kuntien oikeuteen järjestää elinkeinopalveluja. Uudistus korostaa kehitysyhtiöiden ja kuntien elinkeinopalvelujen roolia yrittäjien lähipalveluna, porttina kaikkeen yrityspalvelutarjontaan, myös maakuntien ja valtakunnallisiin (Business Finland) kasvupalveluihin. On tärkeää, että yrittäjät löytävät kasvua, kansainvälistymistä, innovaatioita ja investointeja sekä osaamisen kehittämistä edistävät palvelut. Samoin on tärkeää, että palvelut kohdentuvat yrityksiin, joissa niiden vaikutus on paras.

Kasvupalveluiden ja kuntien kehitysyhtiöiden yhteistyön tulee olla asiakaslähtöistä ja saumatonta sekä muodostettava julkisten yrityspalvelujen katkeamaton ketju. Palvelupolut alkavat paikalliselta tasolta, jossa erityisesti pk-yritysten ensimmäisenä, luontevana kontaktina on kehitysyhtiö.

Tavoite on tuottaa yhä suurempi osa palveluista digitaalisesti. Tämä korostaa kehitysyhtiön roolia, kokemus on osoittanut, että digitaalisten palvelujen käyttö ja sen aloittaminen vaatii monessa tapauksessa lähipalveluna tuotettua henkilökohtaista ohjausta.

Kehitysyhtiöiden rooli työllisyys- ja kasvupalveluissa

Kehitysyhtiöiden yritysneuvojat ovat selvillä myös yritysten työvoimatarpeista joko asiakasyritysten itse kertomana tai niin, että yritysneuvoja itse havaitsee yrityksessä työvoimatarpeen ja nostaa asian esiin. Kehitysyhtiö toimii näin työllistämistoimissa lähipalveluna, toimijana yritysyhdyspinnassa, jolla on ajantasainen tieto yrityksen työvoimatarpeista.

Tämä tiedon hyödyntämiseen maakunnan työllisyystoimissa tulee luoda toimiva käytäntö, yksinkertaisimmillaan kehitysyhtiölle nimetään vastuuhenkilö, jolle kehitysyhtiö raportoi työvoimatarpeesta. Maakunnan vastuuhenkilö etsii yritykselle työhön sopivia kandidaatteja

ja kehitysyhtiö auttaa yritystä palkkaamiseen liittyvissä asioissa (työsopimukset, lait, säädökset, ym.).

Jo nykyisellään kehitysyhtiöillä on toimivia käytäntöjä TE-toimiston kanssa ja osa kehitysyhtiöistä liittää mukaan hankerahoitteista koulutustoimintaa, mikä nyt vallitsevan osaajapulan vallitessa on tärkeää.

Maakuntien vastuu

Valtakunnallisten ja maakunnallisten kasvupalveluiden sekä kuntien elinkeinopalveluiden ja työllisyysresursoinnin on muodostettava saumaton ketju. Tämä edellyttää kuntien, maakuntien ja yrittäjien välistä tiivistä ja avointa vuoropuhelua. SEKES korostaa tämän huomioimista uusia maakuntia rakennettaessa niin, että maakunnat luovat tavat maakunnan, kuntien ja elinkeinoelämän systemaattiselle vuoropuhelulle.

Maakunnan päätettäväksi jää yritystoiminnan, yrittäjyyden sekä kansainvälistymisen edistämiseen sekä innovaatiotoiminnan edellytysten luomiseen tähtäävien kasvupalvelujen järjestäminen. Yrittäjyyden kannalta on haitallista, jos maakunnat eivät näitä palveluja järjestä tai jos maakunta ei varaa näihin riittävästi resursseja. Toisaalta on hyvä, että maakunnat pystyvät päättämään itse näistä palveluista. Se mahdollistaa alueen elinkeinoelämän ja yrittäjien sekä työnhakijoiden tarpeiden huomioimisen sekä alueen vahvuuksista lähtevän kasvun voimistamisen tiukasti laissa normitettua palvelutarjontaa paremmin.

Kuntien panostukset yrittäjyyden edistämiseen ja työllisyydenhoitoon ovat vuositasolla yli miljardi euroa. Kasvupalvelu-uudistuksen onnistumisen kannalta on keskeistä, että kuntien motivaatio resursoida työllisyys- ja yrityspalveluihin säilyy vähintään nykyisellä tasolla. Tämä korostuu tilanteessa, jossa maakuntien yleiskatteinen rahoitus ei mahdollisesti riitäkään pääosin vapaaehtoisten ja harkinnanvaraisten kasvupalvelutehtävien rahoittamiseen.

Allianssimalli

Lakiesitys nostaa esiin allianssimallin, jolla parannetaan maakunnan kasvupalveluiden ja kuntien elinvoimapalveluiden yhteensovittamista Yhteensovittamisen tavoitteena on mahdollisimman suuri vaikuttavuus. hyödyntämisen. SEKES näkee, että allianssimalli on käyttökelpoinen joissain kasvupalveluissa ja sopii erityisesti tilanteisiin, joissa pyritään ratkaisemaan tunnistettu ongelma, esim. vaikeasti työllistyvien palvelut. Allianssiin liittyen on sovittava osapuolten pääsystä eri tietojärjestelmiin, jotta asia ei muodostu tehokkaan toiminnan esteeksi.

On hyvä, että lakiesitys ei määrittele allianssimallia tarkasti, jolloin jää tilaa innovoinnille ja uusien toimintatapojen luomiselle.

Suomen Elinkeino- ja Kehitysyhtiöt SEKES ry,

Jaakko Helenius
Toiminnanjohtaja